

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

2023

Сумська міська рада
3-й рік повноважень

ЗМІСТ

Висновки	3
Відкритість та прозорість	5
Доброчесність	7
Підзвітність	9
Результати експертного опитування	10
Додаток 1. Експерти, які взяли участь в оцінюванні діяльності депутатів Сумської міської ради протягом другого року повноважень	11
Додаток 2. Методологія	12
Додаток 3. Оцінки депутатів Сумської міської ради за об'єктивними показниками (третій рік повноважень 2022-2023)	18

Висновки

Оцінка третього року повноважень депутатів Сумської міської ради знову проведена з урахуванням «незвичності» умов функціонування міськради під час воєнного стану, з поправкою на пріоритети діяльності депутатів та долучення до сил оборони країни, але водночас із максимальним дотриманням загальної методології атестації.

Із 42 місцевих депутатів у звітному періоді 5 (Олександр Кисіль, Володимир Чепік, Олег Резнік, Вадим Акперов, Костянтин Тихенко) перебували у лавах Збройних Сил України - то ж їхня діяльність не аналізувалися в даному дослідженні.

Таким чином оцінюванню підлягали 37 сумських обранців.

Також відбулася заміна у складі депутатського корпусу: замість Дар'ї Резнік, яка склала повноваження в лютому 2023 року, депутатський мандат в березні отримав Валерій Заїка - аналізу в даному випадку підлягав відповідний період його діяльності.

Лідерами згідно методології оцінювання є: 4 «відмінники» Ірина Губська, Максим Зеленський, Ігор Кальченко, Оксана Кубрак (5 балів)

Оцінку 4 бали отримали 14 депутатів.

3 бали – 10 депутатів.

2 бали – 6 обранців.

Аутсайтери за методологією з оцінкою в 1 бал – Юрій Перепека, Олександр Соколов, Ірина Купрейчик.

Середня оцінка по міській раді за методологією – 3.3, за опитуванням експертів – 2.5. Порівняно з минулим роком (оцінки 2.5 та 2.3 відповідно) середній бал об'єктивного оцінювання помітно підвищився, на що в першу чергу вплинуло врахування депутатами рекомендацій щодо публікування персональних річних звітів.

Цьогоріч 29 депутатів оприлюднили свої повноцінні звіти на сайті міської ради, в той час коли минулого таких було лише 9, що є позитивною тенденцією.

Порівняно з минулим роком також частково вирішено проблему загальної прозорості діяльності міськради: станом на момент підготовки звіту на сайті Сумської міської ради відновлено оприлюднення матеріалів постійних комісій та порядків денних сесій.

Згідно з експертною оцінкою, найефективнішими депутатами стали Ірина Дяденко (якій за об'єктивним оцінюванням до відмінників не вистачило 0,1 бали), Ірина Губська, Оксана Кубрак, Андрій Баранов.

Серед проблемних питань, які висвітило дане дослідження є:

- необхідність пошуку нових актуальних інструментів двосторонньої дієвої комунікації «виборець-депутат»,
- подальше відновлення прозорості висвітлення діяльності ради: в поточному році знову не оприлюднюються протоколи сесій, не здійснюється відеозапис (трансляція) сесій та комісій, не завжди анонсуються засідання,
- досі не всі депутати звітують перед виборцями, в деяких випадках є необхідність розширення депутатських звітів та зосередження на висвітленні нормотворчої програмної діяльності.

Для кожного депутата буде підготовлено персональні рекомендації щодо покращення в подальшому його позиції в загальному рейтингу та налагодженні дієвої комунікації.

Відкритість та прозорість

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів.

Під прозорістю діяльності – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль.

Оприлюднення інформації про депутата на сайті міської ради

В профайлах більшості депутатів на сайті міської ради оприлюднено 4 з 5 критеріїв, за якими здійснювалася оцінка (інформація про освіту, інформація про досвід роботи, інформація про поточне місце роботи, інформація про партійну приналежність, фотокартка). Спільний тренд - оперативно не завжди оновлюється інформація про актуальне місце роботи депутата.

Максимальні 5 балів за даним критерієм отримують 9 депутатів: Дмитро Васюнін, Олександр Корольов, Оксана Кубрак, Владислав Куц, Олег Левченко, Світлана Липова, Марина Нагорна, Дмитро Хандурін, Володимир Шилов.

Мінімальний (є питання щодо наявності 2 з 5 критеріїв) – Артем Кобзар.

Оприлюднення інформації про прийом

Інформація про проведення прийому депутата на постійній основі доступна на офіційному сайті ради по всіх депутатах у розділі «Головна - Влада громади - Міська рада - Графіки прийому керівників, депутатів та депутатських фракцій». За даним критерієм всі депутати отримують максимальний бал.

Повнота оприлюднення інформації про прийом виборців

Щодо повноти оприлюдненої інформації про місце проведення прийому ситуація однаково позитивна практично для всіх місцевих обранців: у відповідних розділах зазначено адресу здійснення прийому, дні здійснення прийому, години здійснення прийому, контактний номер телефону (мобільний або стаціонарний), e-mail.

Майже всі депутати отримують максимальний бал за даним критерієм. Виключення становить лише депутат Ірина Купрейчик, в профайлі якої відсутній жоден контактний номер телефону.

Актуальність оприлюдненої інформації про прийом

Враховуючи період, що підлягав аналізу, та критичну зміну пріоритетів та підходів під час воєнного стану – абсолютною більшістю депутатів у класичному вигляді з чітким дотриманням графіків прийом громадян не здійснювався. Народні обранці шукають індивідуальні підхід до комунікації з виборцями замість чергування за графіком у приймальнях. Даний виклик триває вже другий рік поспіль та в майбутньому, вочевидь, також буде актуальним, як і пошук нових шляхів для дієвої двосторонньої комунікації.

Оприлюднена на сайті інформація в більшості випадків (окрім 9 виключень) не є актуальною з різних причин: щодо часу чи місця ведення прийому, який по факту в більшості здійснюється в індивідуальному порядку.

Проведення прийому. Особисте здійснення прийому. Щонайменше раз на місяць особисто депутат проводить прийом громадян.

Здійснення прийому виборців у депутатських приймальнях або онлайн вдалося підтвердити відносно 27 обранців. Під час моніторингу не підтверджено здійснення прийому виборців відносно 10 депутатів: Дмитро Васюнін, Вікторія Грובה, Олександр Джарішнелов, Віталій Жиленко, Юрій Жиленко, Артем Кобзар, Ірина Купрейчик, Ігор Перепека, Юрій Перепека, Олександр Соколов.

Більшість депутатів використовують онлайн-формат спілкування з громадою:

11 депутатів організували комунікацію з виборцями виключно в індивідуальному порядку на запит громадян: шляхом онлайн-комунікації шляхом телефонного дзвінка, контакту через месенжери чи електронну пошту, спілкування в соцмережах, а також можливого подальшого живого спілкування та території округу – без користування зазначеним на сайті приміщенням депутатської приймальні;

ще 16 обранців поєднують варіанти прийому громадян в індивідуальному режимі так і іноді використовуючи заявлене приміщення приймальні (переважно ті, в кого у якості приймальні зазначене постійне робоче місце).

Прийом громадян (у різних форматах) всі депутати проводять саме особисто – інститут помічників під час воєнного стану для проведення прийому мало використовується.

Як свідчить спілкування з депутатами, кількість звернень містян суттєво зменшилась з початком воєнного стану і в поточному році також не суттєво зростає з причин пріоритетності в умовах війни та враховуючи відсутність можливості використання «депутатських коштів» на вирішення проблем округу та виконання доручень виборців.

Найбільше балів в даній групі критерії отримали депутати, що активно здійснюють комунікацію з виборцями онлайн (з наступним проведенням за потреби виїзної зустрічі) або проводять прийом на своєму робочому місці.

Використання двосторонніх каналів е-комунікації з виборцями

Користування соціальними мережами або іншими онлайн-інструментами, які дозволяють доносити інформацію до містян та отримувати від них зворотній зв'язок, виглядає як один з пріоритетних варіантів комунікації. Але поки далеко не всі депутати використовують особисті фейсбук-акаунти для спілкування з виборцями, як інформуючи про свою діяльність, так і реагуючи на коментарі підписників.

15 депутатів Сумської міської ради фактично не користуються соціальними мережами або іншими онлайн-інструментами, які дозволяють доносити інформацію до містян та отримувати від них зворотній зв'язок.

Активно використовують особисті фейсбук-акаунти для комунікації з виборцями, як інформуючи про депутатську діяльність, так і реагуючи на коментарі підписників – 10 обранців.

Решта 12 використовують соцмережі несистемно час від часу, не реагують на коментарі, чи обмежують коло комунікації «лише для друзів».

Добро́чесність

Під добро́чесним представництвом інтересів своїх виборців розуміється поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій.

Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій

Як засвідчили результати дослідження, 100% відвідуваності протягом року не досяг жоден з депутатів.

Показники дисциплінованості відвідування сесій склалися наступним чином:

- ✓ більше 90% засідань - відвідали 6 депутатів;
- ✓ 70-89% - 21;
- ✓ 50-69% - 5;
- ✓ 30-49% - 2;
- ✓ 10-29% - 0;
- ✓ 0-9% - 3.

Найбільш дисциплінованими в 2023 році були депутати Андрій Баранов, Володимир Шилов, Ігор Перепека, Оксана Кубрак, Сергій Дмитренко, Анатолій Сагач, які пропустили не більше 10% засідань.

Повністю проігнорувавши всі сесії, Юрій Перепека та Ірина Купрейчик, а також Олександр Соколов, який відвідав лише одне онлайн засідання.

Дисципліна відвідування засідань постійних комісій

На відміну від сесій, жодного прогулу засідань комісій не допустили аж 11 депутатів (Андрій Баранов, Інна Босенко, Дмитро Васюнін, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Валерій Заїка, Максим Зеленський, Олександр Корольов, Євген Косяненко, Єфрем Лазарєв, Володимир Шилов).

Показники дисциплінованості відвідування комісій виглядають так:

- ✓ 90-100% - мають 14 народних обранців (враховуючи зазначених вище 11 "відмінників" відвідування); 70-89% засідань - відвідали 11 депутатів;
- ✓ 50-69% - 7;
- ✓ 30-49% - 0;
- ✓ 10-29% - 2;
- ✓ 0-9% - 3.

В аутсайдерах ті самі троє депутатів Юрій Перепека (ОПЗЖ), Олександр Соколов (ОПЗЖ), Ірина Купрейчик (Сила і Честь), які не відвідали жодного засідання відповідних комісій протягом року. За неофіційною інформацією –дані депутати з 2022 року перебувають за кордоном.

Подання депутатських запитів

Інструментом подання депутатських запитів депутати Сумської міської ради користувалися не досить активно. 16 депутатів з 37 проаналізованих протягом третього

року власних повноважень не скористалися даною можливістю та не подали жодного запиту з будь-яких питань.

Персональне голосування. Голосування при розгляді спірних проектів рішень. Врегулювання конфлікту інтересів.

Практика «кнопкодавства» у Сумській міській раді не є проблемою – фактів неперсонального голосування через використання депутатами карток колег не траплялося.

Долучення депутатів до резонансних голосувань в даному звіті не досліджувалося.

Також не оцінювався критерій врегулювання конфлікту інтересів.

Оприлюднення електронної декларації на веб-сайті ради.

Як відомо, у зв'язку із воєнним станом місцеві депутати, як і державні службовці, чиновники різних штибів та інші суб'єкти декларування, мали відстрочку у поданні декларацій за 2021 рік, а потім й за 2022-й.

Цьогоріч же обов'язок подання електронних декларацій про майновий стан відновився. В ході дослідження було проаналізовано як традиційне подання сумськими депутатами декларацій за минули 2023 рік, так і за попередні 2021-2022 роки.

Практично всі депутати, що підлягали дослідженню (за виключенням Юрія Перепеки), оприлюднили свої декларації на порталі НАЗК так і забезпечили їх висвітлення на сайті Сумської міської ради.

Підзвітність

Під підзвітністю громаді розуміється відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Звітування за рік

Ситуація зі звітуванням депутатами у звітному періоді суттєво покращилась. Засвідчено зміну загального минулорічного тренду та повернення від гуртового фракційного до персонального звітування депутатів про результати діяльності.

В ході аналізу станом на кінець березня 2024 виявлено інформацію в будь-якому вигляді (публікація звіту на порталі міської ради, інформація про звітування та партійних сайтах, дописи у персональних соціальних мережах депутатів) щодо засвідчення фактів звітування про депутатську діяльність за 2022 рік 29 депутатами міської ради.

Публічне звітування

Інформацію про публічне звітування у вигляді проведення живих зустрічей з виборцями у відкритих джерелах не зафіксовано в ході даного моніторингу.

Оприлюднення звіту. Інформування ради про результати звітування

Ознайомитися із текстом персональних депутатських звітів на момент оцінки сум'яни мають змогу на сайті Сумської міської ради. Станом на 31 березня 2024 року оприлюднено звіти 29 депутатів, відсутні звіти – по 8.

Відсутні звіти депутатів Олександра Вегери, Геннадія Гризодуба, Олени Дяговець, Ірини Купрейчик, Світлани Липової, Юрія Перепеки, Олександра Соколова, Володимира Шилова.

Всі 29 депутатських звітів за 2023 рік оприлюднено на сайті Сумської міської ради в профайлах кожного з депутатів.

Відповідність змісту звіту вимогам закону

Аналіз оприлюднених текстів засвідчив, що найбільш повними є звіти депутатів Інни Босенко, Ірини Губської, Сергія Дмитренка, Валентини Домінас, Ірини Дяденко, Максима Зеленського, Олександра Зименка, Ігоря Кальченка – вони містять інформацію за всіма 5 критеріями оцінки: 1) роботу у виборчому окрузі; 2) про прийняті радою та її органами рішення; 3) про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; 4) про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів; 5) про виконання доручень виборців.

Наймеш інформативні звіти (висвітлено інформацію за 1-2 критеріями) у депутатів Вікторії Грбової, Віталія Жиленка, Юрія Жиленка, Валерія Заїки.

Решта звітів мають певні упущення в першу чергу стосовно висвітлення персональної депутатської нормотворчої роботи.

Інформування про використання коштів депутатського фонду

Даний критерій в ході поточного дослідження не оцінювався, оскільки кошти на виконання депутатських повноважень під час воєнного стану в місті не виділялися.

Результати експертного опитування

В експертному оцінюванні депутатів взяли участь 16 активних представників спільнот активних сум'ян: редактори та журналісти місцевих ЗМІ, представники наукової спільноти міста, громадські активісти, сфера діяльності яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради та визначити якими критеріями вони керувалися в ході оцінювання.

Основні визначені критерії найкращих депутатів:

- ✓ депутат відкритий (-та) до виборців і веде прозору діяльність
- ✓ депутат підзвітний (-на) перед виборцями
- ✓ депутат не фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або не відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші)

Ключові критерії найгірших депутатів:

- ✓ депутат фігурує в антикорупційних журналістських розслідуваннях і/або відомо про його діяльність, яка має ознаки корупції (голосування в умовах конфлікту інтересів, незадекларовані майно/гроші)
- ✓ відносно депутата зафіксовані випадки порушення прав людини, законів України, підзаконних актів
- ✓ депутат невідкритий (-та) до виборців і веде непрозору діяльність; депутат невідзвітний (-на) перед виборцями

Не враховуючи оцінки тих 5 депутатів, що протягом звітного періоду несли службу в ЗСУ, найбільш ефективним за підсумковою середньо зваженою оцінкою експертів визначено єдиного депутата (точніше депутатку), яка отримала оцінку «4».

Лідеркою депутатської активності за оцінкою експертів визнано Ірину Дяденко, що в свої особі вже другий рік поспіль представляє всю фракцію «Сила і честь» (яка де-юре складається з 3-х депутатів, але де-факто один з них служить в ЗСУ, друга перебуває за кордоном). Далі в рейтингу найкращих - Ірина Губська, Оксана Кубрак, Андрій Баранов.

13 обранців отримали від експертів сумарну оцінку «3», 20 депутатів – 2 бали.

Найгірші результати (1 бал) за оцінкою експертів у наступних депутатах: Олександр Соколов, Ігор Перепека, Юрій Перепека (всі з фракції «екс-ОПЗЖ»).

Найменш помітною для експертного середовища протягом звітного періоду була діяльність депутатів Олега Левченка та Євгена Зюзя - понад 60% експертів відповіли, що нічого не чули про роботу даних обранців. Також попрацювати над активністю та впізнаваністю згідно даного критерію (понад 40% «невідомості») не завадить депутатам Геннадій Гризодуб, Олександр Джарішнелов, Сергій Дмитренко, Валентина Домінас, Олександр Корольов, Єфрем Лазарєв.

Додаток 1. Експерти, які взяли участь в оцінюванні діяльності депутатів Сумської міської ради протягом третього року повноважень

1. **Костенко Андріана** – Сумський державний університет, професорка, зав. Кафедри психології, політології та соціокультурних технологій.
2. **Дерев'янку Юрій** – Сумський державний університет, доцент.
3. **Клочко Олексій** – Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності.
4. **Гладенко Катерина** – Суспільне Суми, головна редакторка.
5. **Кудлай Євген** – Данкор медіа, журналіст.
6. **Адаменко Олена** – SumyToday, редакторка.
7. **Король Артем** – онлайн-журнал "Цукр", журналіст.
8. **Майоров Борис** – Сумська філія НСТКУ, кореспондент.
9. **Стариков Григорій** – Агенція регіонального розвитку Сумської області, директор.
10. **Люлько Наталія** – ТОВ "Реклама Аутдор -С", директорка.
11. **Коренева Ольга** – БФ "Право на захист", регіональна програмна координаторка.
12. **Бобиренко Віктор** – Бюро аналізу політики, експерт.
13. **Гавриленкова Марина** – ГО "Місто розумних", медійниця.
14. **Данілова Дар'я** – ГО "Можливість твого розвитку", голова громадської організації.
15. **Діброва Владислав** – ГО "Сумська молодіжна організація "ЛІЦЕЙ", голова правління.
16. **Ткач Павло** – ГО "Місто розумних", менеджер.

Додаток 2. Методологія

Про "Атестацію депутатів місцевих рад"

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю заробітної плати за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської ради VI скликання ("Атестацію депутатів" Одеської міської ради).

З 2016 року організація за підтримки [Міжнародного Фонду "Відродження"](#) розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне

¹ Соціологічне дослідження щодо політичної ситуації в Україні: 2021 рік // <https://uifuture.org/publications/zvit-socziologichnogo-doslidzhennya-shhodo-politychnoyi-sytuaciyi-v-ukrayini-2021-rku/>

охоплення до Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Подільської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. З 2018 року і дотепер громадською кампанією "Атестація депутатів місцевих рад" охоплені міські ради 16 обласних центрів. Станом на 2023 рік кампанією охоплені депутати міських рад у Вінниці, Запоріжжі, Івано-Франківську, Кропивницькому, Києві, Луцьку, Львові, Миколаєві, Одесі, Рівному, Сумах, Харкові, Херсоні, Хмельницькому, Черкасах та Чернігові.

Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та добросовісності органів місцевого самоврядування в відповідних містах.²

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, практикам належного управління за допомогою персоніфікованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності жителів місцевих громад про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами "Про місцеве самоврядування", "Про статус депутатів місцевих рад", "Про запобігання корупції", "Про доступ до публічної інформації".

² <https://attestation.in.ua/material/about-us>

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від "0", в разі повної невідповідності критеріїв, до "5", в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка є середнім значенням всіх оцінок по кожному з критеріїв. Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під прозорістю діяльності – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під доброчесним представництвом інтересів своїх виборців розуміється поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під підзвітністю громаді розуміється відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Критеріями виступали такі показники:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради: біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, місце і досвід роботи, про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата; фотокартка депутата;
- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому громадян, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому громадян не рідше, ніж 1 раз на місяць, відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
- 5) Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;
- 6) Дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
- 7) Добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
- 8) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади;

- 9) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування);
- 10) Дотримання виваженої позиції при розгляді проєктів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді "спірних" проєктів рішень);
- 11) Належне врегулювання конфлікту інтересів, в разі його виникнення, під час прийняття рішень радою;
- 12) Наявність підтвердженої інформації про звіт депутата за результатами його діяльності за рік, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;
- 13) Проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
- 14) Публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;
- 15) Відповідність змісту звіту вимогам ЗУ "Про статус депутатів місцевих рад";
- 16) Інформування місцевої ради про результати свого звітування;
- 17) Інформування про використання коштів депутатського фонду, або його аналоги;

В той самий час, з метою адекватного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, окремий перелік показників може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради. При цьому персональна оцінка кожного депутата так само представляє собою середній показник оцінок по всім показникам, які були застосовані. До показників, які можуть виводитись за межі оцінювання, належать:

- 1) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади – в разі, якщо в місцевій раді відсутня практика використання інструменту депутатських запитів взагалі, натомість в депутатів є можливість вирішення питань, пов'язаний з реалізацією своїх повноважень на рівні депутатського звернення.
- 2) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування) – в разі, якщо в раді відсутня електронна система для голосування/або відсутня проблема "неперсонального" голосування депутатів.
- 3) Дотримання виваженої позиції при розгляді проєктів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної

спільноти (голосування при розгляді "спірних" проектів рішень) – в разі якщо таких проектів протягом року, щодо якого здійснюється оцінювання, не було.

- 4) Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень – є обов'язковим критерієм, в разі, якщо протягом моніторингового періоду в депутата виникав конфлікт інтересів при прийнятті рішень (під час роботи в складі постійної комісії, або під час участі в пленарному засіданні сесії).
- 5) Інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – є обов'язковим критерієм лише для депутатів тих місцевих рад, в яких наявність такого "фонду" передбачена рішенням відповідної міської ради.

Крім того, до секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, а також до голови та заступників голови обласної ради не застосовується показник відвідування постійних комісій ради.

Для збору інформації за визначеними критеріями використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад, партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; проведення спостережень за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

Перевірка проведення прийому виборців зазвичай здійснювалась шляхом відвідування без попереднього повідомлення приймалень депутатів у той час, який самими депутатами був визначений, як час проведення прийому виборців. В окремих випадках, у зв'язку із обмеженнями, пов'язаними із війною, перевірка проведення прийому виборців здійснювалась шляхом отримання відповідної інформації з візуальними підтвердженнями від депутатів та їх помічників, а також шляхом моніторингу їх сторінок у соціальних мережах.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, врегулювання конфлікту інтересів, проведення звітних заходів відбувався шляхом очного спостереження за ходом відповідних заходів, а також вивчення протоколів та відеозаписів пленарних засідань сесій та постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовувалися офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Експертне опитування

В обласних центрах, де дистанція між депутатами міської ради і громадянами, набагато більше, ніж в невеликих містах проводилось опитування експертів, з метою порівняння оцінок експертного співтовариства з результатами комплексного персонального оцінювання за заздалегідь визначеними об'єктивними критеріями.

Для участі в експертному оцінюванні депутатів запрошувалися головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти міста, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради. Крім того, експертам пропонувалося вибрати критерії, якими вони в першу чергу керувалися при оцінюванні депутатів міської ради. Серед таких критеріїв є такі, за якими проводиться оцінювання депутатів за об'єктивно вимірюваними показниками, а також експерти можуть визначити власні критерії, що відсутні в переліку.

По завершенню збору експертних оцінок обчислюється середня оцінка депутата місцевої ради серед усіх експертів. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

Про що цей звіт

В цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки депутатів за результатами третього року повноважень.

Строки та джерела: Польовий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 1 вересня 31 жовтня 2023р.

Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів, врегулювання конфлікту інтересів при прийнятті рішень, персонального голосування – листопад 2022-листопад 2023 рр.

Основою для визначення оцінок, пов'язаних зі звітами депутатів, була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за другий рік здійснення ними повноважень, яка розпочалася наприкінці 2023 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 31 березня 2024р. В разі, якщо звіт депутата відбудеться пізніше зазначеної дати, він буде врахований в сукупній оцінці діяльності депутата протягом всього скликання, яка враховує звітні кампанії за всі роки.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контакті відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети.

Додаток 3. Оцінки депутатів Сумської міської ради за об'єктивними показниками (третій рік повноважень 2022-2023)

Депутат (ка)	Критерії оцінювання*																					Загальна оцінка
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Баранов Андрій Володимирович	4	5	5	0	5	5	0	3	5	5	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	4
Босенко Інна Миколаївна	4	5	5	0	5	5	0	5	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	4
Васюнін Дмитро Геннадійович	5	5	5	0	0	0	0	3	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	3
Веґера Олександр Олексійович	4	5	5	0	5	5	0	3	4	3	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	2
ґалаєв Расул Магомед-Шаріпович	4	5	5	0	5	5	0	3	4	3	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	3
ґалаєв Рустам Магомед-Шаріпович	4	5	5	0	5	5	0	0	4	2	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	3
ґризодуб Геннадій Павлович	3	5	5	0	5	5	0	0	4	2	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	2
ґробова Вікторія Павлівна	3	5	5	0	0	0	0	0	2	1	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	2	5	n/a	3
ґубська Ірина Олексіївна	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	5
Джарішнелов Олександр Вікторович	4	5	5	0	0	0	0	3	4	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	3
Дмитренко Сергій Миколайович	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	4
Домінас Валентина Михайлівна	4	5	5	5	5	5	5	0	2	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	4
Дяговець Олена Володимирівна	3	5	5	0	5	5	0	3	4	3	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	2
Дяденко Ірина Олегівна	3	5	5	5	5	5	5	5	3	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	4
Жиленко Віталій Миколайович	4	5	5	0	0	0	0	0	4	3	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	2	5	n/a	3
Жиленко Юрій Миколайович	4	5	5	0	0	0	0	0	3	1	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	2	5	n/a	2
Заїка Валерій Іванович	4	5	5	0	5	5	0	3	3	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	1	5	n/a	4
Зеленський Максим Олександрович	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	5
Зименко Олександр Вікторович	4	5	5	0	5	5	0	3	4	3	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	4
Зюзь Євген Олександрович	3	5	5	0	5	5	0	0	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	4
Кальченко Ігор Володимирович	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	5	5	n/a	5
Кобзар Артем Миколайович	2	5	5	0	0	0	0	5	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	3
Корольов Олександр Олегович	5	5	5	5	5	5	5	0	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	4
Косяненко Євген Євгенович	4	5	5	0	5	5	0	3	4	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	4
Кубрак Оксана Миколаївна	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	5
Купрейчик Ірина Валеріївна	4	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	1

Депутат (ка)	Критерії оцінювання*																					Загальна оцінка
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Куц Владислав Віталійович	5	5	5	0	5	5	0	3	4	3	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	3
Лазарев Єфрем Олександрович	4	5	5	0	5	5	0	5	3	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	4
Левченко Олег Олександрович	5	5	5	0	5	5	0	0	4	4	0	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	3
Липова Світлана Андріївна	5	5	5	0	5	5	0	0	4	4	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	2
Нагорна Марина Юріївна	5	5	5	5	5	5	0	5	4	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	4
Перепека Ігор Олександрович	4	5	5	0	0	0	0	0	5	5	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	3
Перепека Юрій Олександрович	3	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	n/a	n/a	0	n/a	0	0	0	0	0	n/a	1
Сагач Анатолій Григорович	4	5	5	0	5	5	0	3	5	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	3	5	n/a	4
Соколов Олександр Олегович	3	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	1
Хандурін Дмитро Вікторович	5	5	5	0	5	5	0	3	3	4	5	n/a	n/a	5	n/a	5	0	5	4	5	n/a	4
Шилов Володимир Олександрович	5	5	5	0	5	5	0	0	5	5	0	n/a	n/a	5	n/a	0	0	0	0	0	n/a	2

*** Критерії оцінювання:**

1 - оприлюднення інформації про депутата на сайті міської ради, 2 - оприлюднення інформації про прийом, 3 - повнота оприлюднення інформації про прийом виборців, 4 - актуальність оприлюдненої інформації про прийом, 5 - проведення прийому, 6 - особисте здійснення прийому, 7 - регулярність особистого прийому виборців, 8 - використання двосторонніх каналів е-комунікації з виборцями, 9 - дисципліна відвідування пленарних засідань сесій, 10 - дисципліна відвідування засідань постійних комісій, 11 - подання депутатських запитів, 12 - голосування при розгляді спірних проектів рішень, 13- персональне голосування, 14 - оприлюднення електронної декларації на веб-сайті ради, 15 - врегулювання конфлікту інтересів, 16 - наявність звіту за рік, 17 - публічне звітування, 18 - оприлюднення звіту, 19 - відповідність змісту звіту вимогам закону, 20 - інформування ради про результати звітування, 21 - інформування про використання коштів депутатського фонду

N/A – критерій не застосовується відносно депутата або декількох депутатів в разі відсутності предмету оцінки